

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **H. K.**, zastoupen Mgr. Ing. Silvií Rymlovou, advokátkou se sídlem nám. Republiky 2/1, Opava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2019, č. j. OAM-195/LE-BA04-VL13-PS-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 4. 2019, č. j. 17 A 66/2019 - 26,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Silvii Rymlové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 6.800 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce dne 10. 3. 2019 kontrolovala společně s 8 dalšími cestujícími hlídka německé spolkové policie na území Spolkové republiky Německo, v rámci kontroly na parkovišti dálnice A6 Ulrichsberg/Nord. S ohledem na skutečnost, že stěžovatel nelegálně vstoupil na území Spolkové republiky Německo z území České republiky, předala jej

hlídka dne 11. 3. 2019 Odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort Plzeň. Následujícího dne, tj. 12. 3. 2019, Policie ČR rozhodnutím č. j. KRPP-36335 15/ČJ-2019-030022 uložila žalobci správní vyhoštění a rozhodnutím č j. KRPP-37105-3/ČJ-2019-030022 žalobce zajistila za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců a o změně některých zákonů. Dne 15. 3. 2019 požádal žalobce o udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 3 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Žalovaný následně v záhlaví popsaným rozhodnutím rozhodl o zajištění žalobce podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného u krajského soudu, který jeho žalobu zamítl. Konstatoval, že správní orgán dostatečně zjistil skutkové okolnosti případu. Své rozhodnutí opřel o skutečnost, že žalobce nelegálně překročil hranice několika členských států Evropské unie, a o zcela vědomě a bez dokladu totožnosti. Žádost o udělení mezinárodní ochrany podal žalobce až v návaznosti na hrozící správní vyhoštění. Žalovaný se podle soudu dostatečně vypořádal s důvody, na jejichž základě se rozhodl přistoupit k zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, a konstatoval, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je možné považovat za účelovou.

II. Kasační stížnost

[3] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu jeho nezákonnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a nepřezkoumatelnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek i rozhodnutí žalovaného zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

[4] Nepřezkoumatelnost rozsudku spočívá podle stěžovatele v tom, že se krajský soud dostatečně nevypořádal s důvodem zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Soud se bez bližšího odůvodnění zcela ztotožnil se závěry žalovaného a převzal je do svého odůvodnění.

[5] Stěžovatel dále zpochybnil závěr soudu, že jeho žádost o mezinárodní ochranu byla účelová. O tom nemůže svědčit sama o sobě skutečnost, že stěžovatel podal tuto žádost až po několika dnech. Stěžovatel nezná právní úpravu tohoto institutu, a proto nepodal žádost neprodleně. Pro zajištění bylo nutné alespoň předběžné posouzení účelovosti podání žádosti o mezinárodní ochranu, bez něho správní orgán nemůže relevantně rozhodnout o zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Soud ani žalovaný však nezkoumali důvod stěžovatelovy žádosti, tj. jeho odůvodněnou obavu z pronásledování pro náboženské vyznání (stěžovatel konvertoval ke křesťanství).

[6] Krajský soud se dále nezabýval tím, zda by bylo v případě stěžovatele možné účinně uplatnit zvláštní opatření dle § 47 zákona o azylu, tedy mírnější opatření než je zajištění cizince. Žalovaný ve správním řízení řádně nedoložil, že by v případě stěžovatele existovaly oprávněné důvody se domnívat, že stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu pouze proto, aby pozdržel nebo zmařil výkon rozhodnutí o navrácení. Uvedené rovněž soud nesprávně posoudil.

III. Vyjádření žalovaného

[7] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že považuje kasační stížnost za nedůvodnou, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí i napadený rozsudek soudu jsou v souladu s právními předpisy. Stěžovatel vědomě nerespektoval zákonné povinnosti, pohyboval se po území států Evropské unie bez jakýchkoliv dokladů, čímž vzbuzuje důvodné obavy, že své zákonné povinnosti nebude respektovat ani nadále, a bude tím mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.

[8] Stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu až poté, co byl zajištěn a bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění. S ohledem na skutečnost, že Česká republika nebyla prvním státem, ve kterém mohl stěžovatel požádat o udělení mezinárodní ochrany, lze mít za to, že podal žádost pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Nadto žalovaný uvedl, že zajištění stěžovatele bylo ukončeno dne 3. 7. 2019, a to uplynutím lhůty pro zajištění, a dne 10. 7. 2019 došlo k zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany z důvodu dle § 25 písm. j) zákona o azylu.

IV. Posouzení kasační stížnosti

[9] Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Předmětem řízení v nyní projednávané věci není otázka důvodnosti stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu, ale otázka zákonnosti jeho zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Proto nebylo ani třeba se zabývat přijatelností kasační stížnosti podle § 104a s. ř. s.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Nejprve se soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Z judikatury vyplývá, že není-li z odůvodnění napadeného rozsudku zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, je nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá (viz např. rozsudek NSS ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS).

[13] Napadený rozsudek výše uvedené požadavky na přezkoumatelnost naplnil. Krajský soud vycházel z informací shromážděných ve správním řízení a dostatečně vysvětlil, z jakých důvodů žalobu zamítl a v čem spatřuje správnost postupu žalovaného. Dostatečně se zabýval též důvody zajištění stěžovatele. Nelze tedy přisvědčit stěžovateli, že by pouze přebral závěry žalovaného bez jakéhokoliv odůvodnění. Námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku proto není důvodná.

[14] Stěžovatel považoval za nezákonný závěr krajského soudu, že jeho žádost o mezinárodní ochranu byla účelová jen z toho důvodu, že ji podal až několik dnů poté, co byl zadržen.

[15] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu „[m]*inisterstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve*“.

[16] K tomu soud uvádí, že při postupu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu se neposuzuje důvodnost žádosti o mezinárodní ochranu. Pro naplnění důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu postačí toliko zjištění, že existují *oprávněné důvody* se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu je účelová. Skutečnost, že žadatel v žádosti o mezinárodní ochranu podané v zařízení pro zajištění cizinců uvádí skutečnosti, které mohou být při meritorním posouzení shledány azylově relevantními, tak nevylučuje postup podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Zajištění závisí na objektivních okolnostech případu, které zakládají oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu je účelová (např. dosavadní jednání cizince, délka pobytu na území, osobní poměry apod.). To odpovídá účelu tohoto institutu, kterým je zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu (srov. rozsudek ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 – 35, nebo ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017 - 31). Není tedy možno směšovat otázku důvodnosti podané žádosti a otázku účelovosti jejího podání. I účelově podaná žádost totiž ve svém důsledku může být důvodná.

[17] Žalovaný i krajský soud spatřovaly účelovost stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu primárně v tom, že ji stěžovatel podal až poté, co byl zadržen policií a zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců za účelem správního vyhoštění. Nejvyšší správní soud se s hodnocením žádosti jako účelové ztotožňuje, neboť z popsaného jednání stěžovatele je patrné, že podáním žádosti o mezinárodní ochranu usiloval o oddálení či zmaření realizace správního vyhoštění. Pokud by úmyslem stěžovatele skutečně bylo požádat na území ČR o mezinárodní ochranu, učinil by tak neprodleně, nikoliv až několik dnů po zadržení a vydání rozhodnutí o správním vyhoštění. Na tom nic nemění ani skutečnost, že stěžovatel je osobou neznalou českého právního řádu. Sám stěžovatel ostatně v průběhu řízení uvedl, že cílem jeho cesty byla Itálie a v ČR vůbec nechtěl zůstat. Žalovaný i krajský soud tak správně dospěli k závěru, že v posuzované věci existovaly oprávněné důvody se domnívat, že žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu je účelová.

[18] Se stěžovatelem lze v obecné rovině souhlasit, že zákon stanoví subsidiaritu zajištění ve vztahu k mírnějším donucovacím opatřením (tj. „*zvláštním opatřením*“ v terminologii zákona o azylu), a z tohoto důvodu jsou na žalovaného kladeny požadavky na řádné a individualizované odůvodnění nevyužití zvláštních opatření. Nejvyšší správní soud však přisvědčil krajskému soudu, že v posuzované věci žalovaný zmíněným požadavkům dostál.

[19] Kasační soud ve své judikatuře vyslovil, že „[v]*olba mírnějších opatření než je zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, mezi něž lze řadit zmíněné zvláštní opatření, je vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení jeho účasti v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel správní řízení mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření*“ (rozsudek ze dne 10. 10. 2016, č. j. 7 Azs 185/2016 – 23).

[20] Žalovaný i krajský soud se možností uplatnění zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu dostatečně zabývali. Vzali přitom v úvahu, že stěžovatel porušoval právní předpisy ČR i dalších členských států EU, pokud svévolně neoprávněně pobýval na území ČR bez cestovního dokladu a jakéhokoliv oprávnění k pobytu, dokonce i bez dokladu totožnosti. Ignoroval tedy své zákonné povinnosti spojené se vstupem do ČR i EU a za tímto účelem využil služeb převaděčů. Z uvedených skutečností žalovaný i krajský soud správně dovodili, že existuje nebezpečí, že by se stěžovatel i nadále vyhýbal svým povinnostem, nadále porušoval právní předpisy a mařil výkon rozhodnutí o vyhoštění.

[21] Nejvyšší správní soud tedy neshledal, že by byl napadený rozsudek nezákonný, naopak se s jeho věcnými závěry ztotožnil.

V. Závěr a náklady řízení

[22] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[23] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, soud náhradu nákladů nepřiznal, protože mu žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly.

[24] Zástupkyni stěžovatele, ustanovené usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2019, č. j. 1 Azs 195/2019 - 18, se podle § 35 odst. 10 s. ř. s. s přihlédnutím k § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s odst. 3 a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přiznává odměna za zastupování ve výši 6.200 Kč za dva úkony právní služby (převzetí a příprava právního zastoupení a doplnění kasační stížnosti) a paušální náhrada hotových výdajů 300 Kč za každý úkon, celkem tedy 6.800 Kč. Částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. srpna 2019

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu